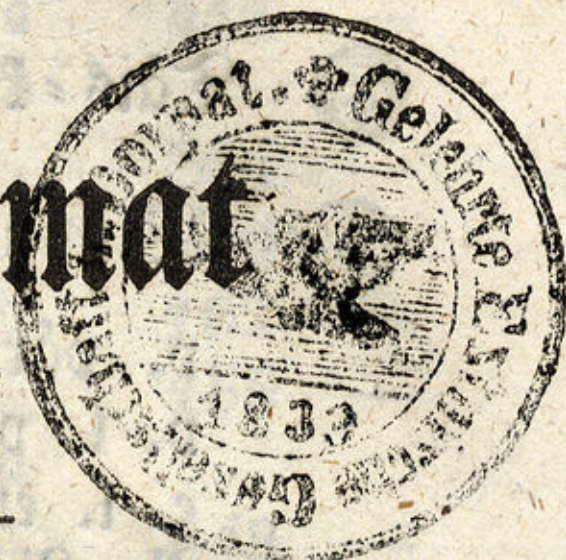

Gesti=ma rahwa
K a l e n d e r,

ehk

Täht=Kamat

1851

aasta peale, pärrast meie

Jesanda Jesusse Kristusse
sündimist.

Sel aastal on 365 päwa.

Tallinnas,
trükitud Lindworsi kirjadega.

Märkide selletaminne.

Moos = fu.

Essimenne werend.

Täis = fu.

Wiimne werend.

p. pärrast.

p. l. pärrast löunat.

e. l. enne löunat.

P. Pühha.

Idulo, ja Wastla, päwa wahhel on 8 näädal.

Der Druck dieses nur in den Ostseegouvernements abzugehenden Kalenders ist unter der Bedingung gestattet, daß nach Beendigung desselben die vorgeschriebene Anzahl Exemplare dem Dorpat'schen Censur-Comité überliefert werde. Dorpat, den 1. November 1850.

Censor Samson.

Sündinud asjade aiaarm.

Pomissese tännini	5800 aast.
Kristusse sündimissese tännini.	1851 —
Et Tallinna ülesehitati . . .	632 —
Et ramatud hakkati trükkima	411 —
Pärrast Lutterusse dige usso üllesõdmist	334 —
Pärrast wanna katko	194 —
Pärr. sedda, kui Toompä pöllend	167 —
Pärrast sure nälja hakkatust .	156 —
Et Peterpurri liina ehitama hakkati	148 —
Et meie Ma Wenne-rigi wal- litsusse alla sai	141 —
Et suurikoli Tartus asutatati	49 —
Et usi rõugid hakkati pannema	48 —
Et Prantsus Wenne-maale tulli ja Moskwa liina ärrapöletas	39 —
Et Eesti-maal priust kulutati	34 —
Et Riia-maal priust kulutati	31 —
Et meie Keisri Herra Nikolai wallitsemas on	26 —

Januarius.

Neäri - ku.

Kristusse ümberleikamisest. Luf. 2, 21.

1 Esmasp.	Määri P.	Külmad
2 Teisp.	Abel, Set	ilmad on
3 Keßnäd.	Enok	tullemas.
4 Neljasp.	Metusalem	 6, 20 p. l.
5 Rede.	Simeon	
6 Laupääd.	3 Kunn. Pühha.	

Jesüs 12 aastat wanna. Luf. 2, 41.

7 Pühhap.	1 P. p. 3. K. P.	Külm ja
8 Esmasp.	Erart	lumme
9 Teisp.	Peatus	saddone ilm.
10 Keßnäd.	Paawli pääd.	 9, 55 e. l.
11 Neljasp.	Ewraim	Päwapaiste.
12 Rede.	Rein	
13 Laupääd.	Hilarius	

Pulmad Rana:linnas. Joann. 2, 1.

14 Pühhap.	2 P. p. 3. K. P.	Pilwene
15 Esmasp.	Tiidrik	ilm.
16 Teisp.	Kisbert	

Sel kuul on 31 päwa.

17 Keßnäd.	Tönnisse pääd.	Kange
18 Neljasp.	Uksel	külm on
19 Rede.	Sara	 7, 40 e. l.
20 Laupääd.	Waab. Seb.	

Pealikust Kapernauma linnas. Matt. 8, 1.

21 Pühhap.	3. P. p. 3 K. P.	tullemas.
22 Esmasp.	Madlena	Külm annab
23 Teisp.	Lotta	järrel.
24 Keßnäd.	Timoteus	Wahhetlik.
25 Neljasp.	Paawli ümberp.	kud ilmad.
26 Rede.	Pelikarpus	
27 Laupääd.	Krisostomus	

Kristus sunnib tuled. Matt. 8, 23.

28 Pühhap.	4. P. p. 3 K. P.	 10, e. l.
29 Esmasp.	Samuel	Külma ja
30 Teisp.	Udelgund	lumme sadda
31 Keßnäd.	Un	

12nemal selle ku päwal tõuseb päike pole tundi pärrast kello 8, ja lähheb loja pole tundi pärrast kello 3. Pääd on pitk. 7 tundi, ja ö 17 tundi.

1 Neljasp.	Priigitta	Lund.
2 Rede.	Küünla pääw.	Pääwapaiste.
3 Laupääw.	Hanna	

Wina : mäest. Matt. 20, 1.

4 Pühhap.	9. P. e. Kr. üll. P.	 5, 6 e. l.
5 Esmasp.	Agata	
6 Teisip.	Lora	Külm ilm.
7 Keßnäd.	Rikard	Kärre külm
8 Neljasp.	Salomon	
9 Rede.	Apollonia	
10 Laupääw.	Kolastika	 11, 16 p. l.

Küüwi : mehhest. Luk. 8, 4.

11 Pühhap.	8. P. e. Kr. üll. P.	Päwa:
12 Esmasp.	Eulalia	paiste.
13 Teisip.	Peningna	
14 Keßnäd.	Walentin	Selge ilma
15 Neljasp.	Waußina	

Sel fuul on tännawo 28 päwa.

16 Rede.	Jula	järrel
17 Laupääw.	Konstantia	

Pinnmedast tee äres. Luk. 18, 31.

18 Pühhap.	Päästo P.	
19 Esmasp.	Sim. Apostel.	 2, 53 e. l.
20 Teisip.	Wastla pääw.	tulleb
21 Keßnäd.	Euhka pääw.	pilmene
22 Neljasp.	Peetri pääw.	ilm.
23 Rede.	Mina	
24 Laupääw.	Maddise pääw.	Selged

Kristust fuisatakse. Matt. 4, 1.

25 Pühhap.	1 P. Paastus.	 11, 23 p. l.
26 Esmasp.	Wiktor	
27 Teisip.	Nestor	ja külmad
28 Keßnäd.	Palwe pääw.	ilmad.

16nemal selle fu päwal tõuseb päike kello 7, läheb loja kello 5. Pääw on 10, ö 14 tundi pikk.

Martsius.

Paasto - ku.

1 Neljasp.	Albinus	Kange
2 Rede.	Medea	külm.
3 Laupääd.	Kunikunde	

Kananea naesest. Matt. 15, 21.

4 Pühhap.	2 P. Paastus.	 2,47 p.l.
5 Esmasp.	Angelus	Parras
6 Teisip.	Kotwried	külm ja
7 Keßnäd.	Perpetua	päwapaiste.
8 Neljasp.	Siprian	
9 Rede.	Prudensius	
10 Laupääd.	Mifeus	

Kristus aiab kurratid wälja. Luf. 11, 14.

11 Pühhap.	3 P. Paastus.	 3,5 p. l.
12 Esmasp.	Krefor	Lummes
13 Teisip.	Ernst	saddefed
14 Keßnäd.	Sakarias	ilmad.
15 Neljasp.	Longinus	
16 Rede.	Aleksander	

Sel kuul on 31 päwa.

17 Laupääd.	Truta	Selged
-------------	-------	--------

5000 mehhe sõõtmisest. Joän. 6, 1.

18 Pühhap.	4 P. Paastus.	ilmad
19 Esmasp.	Josep	 8,11 p. l.
20 Teisip.	Olga	ja
21 Keßnäd.	P. nt	õ-kilmad.
22 Neljasp.	Kawael	Heitlikud
23 Rede.	Liits	
24 Laupääd.	Kasimir	

Jesüs kiwwidega wißsatud. Joän. 8, 46.

25 Pühhap.	5 P. Paastus.	P. Mar. p.
26 Esmasp.	Emanuel	 8,40 p. l.
27 Teisip.	Kustaw	ilmad
28 Keßnäd.	Kideon	ja
29 Neljasp.	Wilippine	päwapaiste.
30 Rede.	Udonius	
31 Laupääd.	Tetlaus	

ionemal selle ku. päwal tõuseb päike kello 6, lähheb loja kello 6. Pääd on 12, ja õ 12 tundi piff.

Aprilis.

Jürris ehk Mahla - ku.

Sel kuul on 30 päwa.

Kristusse süüsi: sötmissfest. Matt. 21, 1.

1 Pühhap.	6 P. Paastus.	Karjal. p.
2 Esmasp.	Paulina	Selge ja
3 Teisip.	Werdinand	 0, 14 e. l.
4 Keßnäd.	Ambrosius	
5 Neljasp.	Suur Nelja p.	mitte wägga
6 Rede.	Suur Rede.	külm.
7 Laupäaw.	Aron	

Kristusse üllestoußmissfest. Mark. 16, 1.

8 Pühhap.	Üllestoußm. P.	Tuulne.
9 Esmasp.	Teine Pühha.	Wihmased
10 Teisip.	Kolmas Pühha.	 8, 36 e. l.
11 Keßnäd.	Leo	
12 Neljasp.	Julius	ilmad ja
13 Rede.	Justinus	päwa-soe.
14 Laupäaw.	Künni päaw.	

Kinnipandud uksetest. Joan. 20, 19.

15 Pühhap.	1 P. p. üll. P.	Tuulne.
16 Esmasp.	Karissus	

17 Teisip.	Rudolw	Wahhel
18 Keßnäd.	Walerian	
19 Neljasp.	Simon	 10, 40 e. l.
20 Rede.	Jakobina	selge,
21 Laupäaw.	Adolarus	wahhel

Heast karjatsest. Joan. 10, 12.

22 Pühhap.	2. P. p. üll. P.	pilwene
23 Esmasp.	Jürris p.	taewa.
24 Teisip.	Albert	
25 Keßnäd.	Markussepäaw.	 3, 12 p. l.
26 Neljasp.	Eselias	Wihma.
27 Rede.	Anastasius	
28 Laupäaw.	Witalis	

Ürrikesse aia pärrast. Joan. 16, 16.

29 Pühhap.	3. P. p. üll. P.	Selge ilm.
30 Esmasp.	Erastus	

12nemal selle ku päwal tõuseb päike pole tundi pärrast kello 4, ning lähheb loja pool tundi pärrast kello 7. Päaw on pütk 15, ja 9 tundi.

Majus. Meio = ehk Leht + ku.

1 Teisip.	Wolbri p.	Umbne.
2 Keßnäd.	Sigismund	 9, 33 e. l.
3 Neljasp.	† Leidminne.	
4 Rede.	Wlorian	Wihma,
5 Laupäaw.	Kottard	illusad sojad

Kristusse ärraminneisest. Joan. 16, 5.		
6 Pühhap.	4 P. p. üll. P.	ilmad.
7 Esmasp.	Ulrika	Sojad ja
8 Teisip.	Tanislauß	näage-
9 Keßnäd.	Niggolas	mattad
10 Neljasp.	Kordian	 2, 33 e. l.
11 Rede.	Pankratiuß	
12 Laupäaw.	Henriette	fuised ilmad.

Digest pallumiseest. Joan. 16, 23.		
13 Pühhap.	5 P. p. üll. P.	Monne
14 Esmasp.	Kristjaan	willu ilma
15 Teisip.	Sohwi	järrel
16 Keßnäd.	Krödt	wihma.
17 Neljasp.	Suur + päaw.	

Sel kuul on 31 päwa.

18 Rede.	Eriß	 10, 25 p. l.
19 Laupäaw.	Wilip	

Rõmußtajast Waimust. Joan. 15, 26.		
20 Pühhap.	6 P. p. üll. P.	
21 Esmasp.	Pontufina	Illusad
22 Teisip.	Mili	
23 Keßnäd.	Tesiderius	felged
24 Neljasp.	Ester	
25 Rede.	Urbanus	 8, 6 p. l.
26 Laupäaw.	Eduard	

Pühhaß Waimust. Joan. 14, 23.		
27 Pühhap.	Nelli Pühhi.	
28 Esmasp.	Teine P.	
29 Teisip.	Kolm. Pühha.	ilmad.
30 Keßnäd.	Wikand	
31 Neljasp.	Petronella	

8mal selle ku päwal tõuseb päike pole tundi pärrast kello 3, ning lähheb loja pole tundi pärrast kello 8. Päaw on pisk 17, agga d 7 tundi.

1 Rede.	Kotskal	 8, 23 p. l.
2 Laupääd.	Martellus	

Jesús ja Nikodemus. Ioan. 3, 1.

3 Pühhap.	3. a. J. P.	Willud
4 Esmasp.	Tarius	ilmad on
5 Teisip.	Poninasi	lota.
6 Keßnäd.	Artemius	
7 Neljasp.	Eufretsia	Kange tuul.
8 Rede.	Medardus	 8, 13 p. l.
9 Laupääd.	Pertram	

Rikkast mehhest. Luk. 16, 19.

10 Pühhap.	1 P. p. 3. a. J. P.	Illusad
11 Esmasp.	Parnabas	
12 Teisip.	Pasilides	ilmad.
13 Keßnäd.	Tobias	
14 Neljasp.	Walerius	Illusad
15 Rede.	Widi pääw.	
16 Laupääd.	Justina	suised

Surest õhto: sõma: aiast. Luk. 14, 16.

17 Pühhap.	2 P. p. 3. a. J. P.	 8, 13 e. l.
18 Esmasp.	Homerus	
19 Teisip.	Kermasius	ilmad.
20 Keßnäd.	Wlorentin	
21 Neljasp.	Rael	Mürrista
22 Rede.	Karolina	minne.
23 Laupääd.	Pasilius	

Kaddunud lambast. Luk. 15, 1.

24 Pühhap.	3 P. p. 3. a. J. P.	Jani pääw.
25 Esmasp.	Webronia	 0, 46 e. l.
26 Teisip.	Jeremias	
27 Keßnäd.	Radislaus	Selge ilm.
28 Neljasp.	Josua	Wihma ja
29 Rede.	Peetri Paw. p.	päwapaist:
30 Laupääd.	Eufina	minne.

Ionemal selle ku päwal rouseb päike 3 we:
rendit pärrast kello 2, ning lähhes loja üks we:
rend pärrast kello 9. Pääw on pikk 18 ning üks
pool tundi, agga õ pool fuet tundi.

Olge armolissed. Luf. 6, 36.

1 Pühhap.	4 P. p. 3 a. J. P.	 8, 52 e. l.
2 Esmasp.	H. Mar. p.	
3 Teisp.	Kornelius	Willu ja
4 Kestnäd.	Ulrik	tuulne.
5 Neljasp.	Anselm	
6 Rede.	Hektor	Soe ilm.
7 Laupäaw.	Demetrius	

Rohkest kallafagist. Luf. 5, 1.

8 Pühhap.	5 P. p. 3 a. J. P.	 0, 17 p. l.
9 Esmasp.	Kirillus	
10 Teisp.	7 Wenda.	Selqegja
11 Kestnäd.	Eleonore	
12 Neljasp.	Hindrik	illusad
13 Rede.	Marreta päaw.	
14 Laupäaw.	Ponawent	ilmad.

Wariseride digussed. Matt. 5, 20.

15 Pühhap.	6 P. p. 3 a. J. P.	Ap. jagg.
16 Esmasp.	Auauß	 4, 19 p. l.
17 Teisp.	Aleksius	

18 Kestnäd.	Rosina	Wihma.
19 Neljasp.	Wriderika	
20 Rede.	Elias	Soe ilm.
21 Laupäaw.	Daniel	

4000 Mehhe södtmissed. Mark. 8, 1.

22 Pühhap.	7 P. p. 3 a. J. P.	Mar. Magd.
23 Esmasp.	Osar	 6, 45 e. l.
24 Teisp.	Kristina	Dige
25 Kestnäd.	Jakobi päaw.	
26 Neljasp.	Anno	soead ilmad
27 Rede.	Marta	on lota.
28 Laupäaw.	Pantalon	

Walleprohwetides. Matt. 7, 15.

29 Pühhap.	8 P. p. 3 a. J. P.	Olowi p.
30 Esmasp.	Kermanus	 11, 21 p. l.
31 Teisp.	Kristwried	

12 nemal selle ku päwal töuseb päike pole tundi pärrast kello 3, ning lähheb loja pole tundi pärrast kello 8. Päaw on pitk 17, agga 5 7 tundi.

1 Keskäd.	Peetri wang	Selged
2 Neljasp.	Annibal	ilmad.
3 Rede.	Eleasar	Pilwene.
4 Laupääd.	Dominikus	

Ullekohutusest maia piddajast. Luf. 16, 1.

5 Pühhap.	9 P.p.3.a.J.P.	Wihma.
6 Esmasp.	Eugenius	Sojad
7 Teisip.	Tõnno	 2, 36 e. l.
8 Keskäd.	Kerhard	
9 Neljasp.	Romanus	
10 Rede.	Lauritse p.	ilmad.
11 Laupääd.	Hermann	

Jerusalemma liina ärrarikmisest. Luf. 19, 41.

12 Pühhap.	10 P.p.3.a.J.P.	Dige
13 Esmasp.	Hildebert	 11, 58 p. l.
14 Teisip.	Klementine	
15 Keskäd.	Ruffi M. p.	
16 Neljasp.	Izaak	pallawad

17 Rede.	Willibald	päwad.
18 Laupääd.	Peno	

Wariserist ja tõlnerist. Luf. 18, 9.

19 Pühhap.	11 P.p.3.a.J.P.	Kaunid
20 Esmasp.	Vernard	
21 Teisip.	Rut	 3, 31 p. l.
22 Keskäd.	Wilipert	
23 Neljasp.	Sakeus	sojad
24 Rede.	Pärili pääd.	ilmad.
25 Laupääd.	Ludwik	

Kurdist ja keletumast. Mark. 7, 31.

26 Pühhap.	12 P.p.3.a.J.P.	Kange
27 Esmasp.	Kebhard	
28 Teisip.	Augustinus	 3, 22 p. l.
29 Keskäd.	Joan. huff.	
30 Neljasp.	Penjamin	tuul.
31 Rede.	Rebekka	

14nemal selle ku päwal tõuseb päike 3 weren; dit pärrast kello 4, ning lähheb loja werend pärr. kello 7. Pääd on pilt 14 ning üks pool, agga ä pool kümme tundi.

September. Süggise ehk Mihkli = ku.

1 Laupääd. | Egidius | Sojad

Preestrist ja lewitist Luf. 10, 23.

2 Pühhap.	13 P.p.3.a.3.P.	ilmad
3 Esmasp.	Reinard	on lota.
4 Teisip.	Kai	
5 Keßnäd.	Moses	 3, 7 p. l.
6 Neljasp.	Magnus	Päwa-
7 Rede.	Regina	paisminne.
8 Laupääd.	Mar. sünd. p.	

Kümnest piddali = többisest. Luf. 17, 11.

9 Pühhap.	14 P.p.3.a.3.P.	Monned
10 Esmasp.	Sostenus	illusad
11 Teisip.	Põri pääd.	ilmad.
12 Keßnäd.	Sirus	
13 Neljasp.	Amatus	 7, 50 e. l.
14 Rede.	+ üllendam.	
15 Laupääd	Nikodemus	

Sel kuul on 30 päwa.

Mammonast. Matt. 6, 24.

16 Pühhap.	15 P.p.3.a.3.P.	Pilwesed
17 Esmasp.	Josepina	ilmad,
18 Teisip.	Kottlob	wihm ja"
19 Keßnäd.	Werner	 4, 8 e. l.
20 Neljasp.	Wausta	
21 Rede.	Matteuse p.	tuul.
22 Laupääd.	Morits	

Raini: liina surnust. Luf. 7, 11.

23 Pühhap.	16 P.p.3.a.3.P.	Kaunid
24 Esmasp.	Joan. sam.	illusad ja
25 Teisip	Kleowas	selged ilmad.
26 Keßnäd.	Harald	
27 Neljasp.	Adelm	
28 Rede.	Wentzel	 8, 11 e. l.
29 Laupääd.	Mihkli pääd.	

Wee: többisest. Luf. 14, 1.

30 Pühhap. | 17 P.p.3.a.3.P., Leikusse P.
 12 nemal selle fu päwal töuseb päike kello 6,
 ning lähheb loja kello 6. Pääd on pitk 12, ning
 8 ka 12 tundi.

Oktober. Wina = ehf Roja = fu.

1 Esmasp.	Wolmar	Külmad ja
2 Teisip.	Woldemar	merjad il:
3 Keßnäd.	Jairus	mad.
4 Neljasp.	Prants	
5 Rede.	Wridebert	
6 Laupäaw.	Euisa	 1,5 e.l.

Suremast kääsust. Matt. 22, 34.

7 Pühhap.	18 P.p.3.a.J.P.	Selged
8 Esmasp.	Tomasia	ilmad.
9 Teisip.	Tionisius	Haßlab
10 Keßnäd.	Melfior	
11 Neljasp.	Purfart	külmetam
12 Rede.	Walwried	 4,88 p. l.
13 Laupäaw.	Teresa	

Ulwatud innimessest. Matt. 9, 1.

14 Pühhap.	19 P.p.3.a.J.P.	Pilwene
15 Esmasp.	Heddo	
16 Teisip.	Kallus	ja külm.
17 Keßnäd.	Leonhard	

Sel kuul on 31 päwa.

18 Neljasp.	Lufasse päaw.	 8,56 p. l.
19 Rede.	Euisius	
20 Laupäaw.	Welisias	Wihmane

Pulma ridest. Matt. 22, 1.

21 Pühhap.	20 P.p.3.a.J.P.	(Lutter. õige
22 Esmasp.		usso üleswõtmisse Pühha.)
23 Teisip.	Sewerin	ilm.
24 Keßnäd.	Salome	Päwapaiste.
25 Neljasp.	Krispin	Selged il:
26 Rede.	Amandus	mad.
27 Laupäaw.	Kapitolin	Lummesadde

Kunningamehhe poia. Joan. 4, 47.

28 Pühhap.	21. P.p.3.a.J.P.	 0,69 e. l.
	Simon Judas	
29 Esmasp.	Engelhard	Kaunis
30 Teisip.	Abalon	külmad il:
31 Keßnäd.	Wolwgana	mad.

16nemal selle fu päwal tõuseb väike pole tundi pärrast kello 7, ning lähheb loja pole tundi pärrast kello 5. Päaw on pikk 9, 6 15 tundi.

November.

Talwe = fu.

1 Neljasp.	Pühhadepääw.	Pilwene ilm.
2 Rede.	Hingede pääw.	
3 Laupääw.	Kottlieb	

Rawwalast sullasest. Matt. 18, 23.

4 Pühhap.	22 P.p.3.a. J.P.	 3, 75 e. l.
5 Esmasp.	Plandina	Selged külmad il- mad.
6 Teisip.	Käspär	
7 Keßnäd.	Paltasar	
8 Neljasp.	Klaudius	Selge ilm
9 Rede.	Joobst	
10 Laupääw.	Mart. Lutter.	

Kohto: rahhast. Matt. 22, 15.

11 Pühhap.	23 P.p.3.a. J.P. Martin Piisk.	 3, 45 p. l.
12 Esmasp.	Jonas	ja lumme:
13 Teisip.	Nokadius	
14 Keßnäd.	Freidrik	
15 Neljasp.	Leopold	sadda.
16 Rede.	Ottomar	

Sel kuul on 30 päwa.

17 Laupääw.	Alweus	parras
Jairi türest. Matt. 9, 18.		
18 Pühhap.	24 p. P.3.a. J.P.	 5, 5 p. l.
19 Esmasp.	Liisbet	külmad
20 Teisip.	Amos	
21 Keßnäd.	Mar. ohwerd.	
22 Neljasp.	Sesilia	ilmad.
23 Rede.	Klement	
24 Laupääw.	Josias	

Hirmsast ärrakautamisse-tõõst. Matt. 24, 15.

25 Pühhap.	25 P.p.3.a. J.P. Sur.mall. P. Kadrina pääw.	 5, 6 p. l.
26 Esmasp.	Konrad	Dige
27 Teisip.	Jetta	
28 Keßnäd.	Künter	
29 Neljasp.	Ewert	pehmed
30 Rede.	Andresse pääw.	

9mal selle fu päwal tõuseb päike pole tundi
parrast kello 8, ning lähheb loja pole tundi pär-
rast kello 3. Pääw on pikk 7, agga d 17 tundi.

1 Laupääd. | Arend | Lummefadde

Kristusse	fiſſe; ſõitmiſſeſt.	Matt. 21, 1.
2 Pühhap.	1 Kr. tull. P.	 7,5 p. l.
3 Esmasp.	Talo	ja tuulſed
4 Teiſip.	Varbo	ilmad.
5 Keſſnäd.	Sabina	Märjad
6 Neljasp.	Niggola pääd.	ilmad.
7 Rede.	Antonia	
8 Laupääd.	Mar. ſam.	

Lähhed enne wimist päwa. Luk. 21, 25.

9 Pühhap.	2 Kr. tull. P.,	 5,12 p. l.
10 Esmasp.	Judit	Parras kül
11 Teiſip.	Els	Külma
12 Keſſnäd.	Ottilia	ilmad.
13 Neljasp.	Eutſia	
14 Rede.	Nikafius	
15 Laupääd.	Johanna	

Joannes wangitornis. Matt. 11, 2.

16 Pühhap.	3 Kr. tull. P.	Ränge
17 Esmasp.	Ignatius	

18 Teiſip.	Kristow	 2,53 p. l.
19 Keſſnäd.	Eot	
20 Neljasp.	Abraam	Külmannab
21 Rede.	Toma pääd.	järrel,
22 Laupääd.	Peata	

Joannesse tunnistusſeſt. Joan. 1, 19.

23 Pühhap.	4 Kr. tull. P.	wõttab
24 Esmasp.	Adam, Ewa	jälle jure.
25 Teiſip.	Zoulo	 7,34 e. l.
26 Keſſnäd.	Zeine Pühha	Ränge
27 Neljasp.	Kolmas Pühha.	
28 Rede.	Süta laſte p.	
29 Laupääd.	Noa	

Jumeks-pannemisſeſt. Luk. 2, 33.

30 Pühhap.	P. p Zoulo	kül.
31 Esmasp.	Silwester	

ionemal ſelle fu päwal tõuseb päike werend päri
raſt kello 9, ja lähheb loja 3 werendit pärraſt
kello 2. Pääd on pitk 5 ja üks pool tundi, 8
18 ja üks pool tundi.

Aasta muutmisfed.

Kewwade hakkab 9. Paasto-ku päwal, kello 6, 25 minuti e. l. Siis on päaw ja õ ühhe pitkused.

Sui hakkab 10mal Jani-ku päwal, kello 3, 13 minuti e. l. Siis on meil keigepitkem päaw.

Süggise hakkab 11mal Mihkli-ku päwal, kello 5, 21 minuti p. l. Siis on päaw ja õ ühhe pitkused.

Talwe hakkab 10mal Joulo-ku päwal, kello 10, 59 minuti e. l. Siis on meil keigelühhem päaw.

Päwa ja Ku warjutamissed.

Sel aastal warjutakse Päike kaksford, ja ku kolm fford; agga meie maal on neist warjutamissest nähtaw: esimesenne ja wiimne Ku-warjutaminne, ja teine Päwa-warjutaminne, neist mis fiin on nimmetud.

Esimesenne on meie maal nähtaw Ku-warjutaminne 5 Märi-ku päwal. Hakkatus on kello 5, 18 min. pärast lounat, ja lõppetus kello 7, 39 min.

Teine on meie maal näggematta Päwa-warjutaminne 20. Märi-ku päwal.

Kolmas on meie maal näggematta Ku-warjutaminne 1. Heina-ku päwal.

Neljas on meie maal nähtaw Päwa-warjutaminne 16. Heina-ku päwal. Hakkatus on kello 3, 46 min. pärast lounat, ja lõppetus on kello 5, 41 min.

Wies on meie maal nähtaw Ku-warjutaminne 26. Joulo-ku päwal. Hakkatus on kello 5, 59 min. enne lounat, ja lõppetus on kello 9, 38 minutid.

K r o n o p ü h h a d,
mis ue kirriko seädusse järrele ka Ma kirri:
kudes tullemad piddada:

- 1) Jürriku 17mal päwal Eesarewitsi Surewürsti Aleksander Nikolajewitsi, wenne rigi aujärje pärris pärria sündimisse päaw.
- 2) Jürriku 21mal päwal. Meie sure Keisri Proua Aleksandra Weodorowna nimme päaw.
- 3) Janiku 25mal päwal. Meie sure Keisri ja kõige Wennerigi Wallitseja Nikolai Pawlo-witsi sündimisse päaw.
- 4) Heinaku 1sel päwal. Meie sure Keisri Proua Aleksandra Weodorowna sündimise päaw.
- 5) Leikusseku 22mal päwal. Meie sure Keisri Herr ja Temma Abbikasa kronimisse päaw.
- 6) Leikusseku 30mal päwal. Wennerigi aujärje pärris pärria, Surewürsti Aleksander Nikolajewitsi nimme päaw.
- 7) Talweku 20mal päwal. Meie sure Keisri Nikolai Pawlowitsi wallitsusse hakkatusse päaw.

8) Jõuloku 6mal pätval. Meie sure Reisri Herra
Nikolai Pawlowitsi nimme pädw.

Reedissunnatsed Kronopühhad petakse nenda kui
Paašto jutlusse päwad.

Reisri Herra Suggoselts.

Nikola I. Benne-Rigi Ülemvallitseja ja Keiser,
sünd. 25. Janil 1795 — 54 aastat.

Aleksandra Weodorowna, Reisri Proua, sünd.

1. Julil 1798 — 52 aastat.

Nende lapsed. Suurwürstid:

- 1) Aleksander Nikolajewits, Benne-Rigi aujärje
pärria Tsesarewits, sünd. 17. Aprili 1818
— 32 aastat, ja temma Proua Tsesarewna
Maria, Aleksandrowna, sünd. 27. Julil 1824
— 26 aastat.

Nende lapsed:

Nikolai Aleksandrowits, f. 8. Septbr. 1843.

Aleksander Aleksandrowits, f. 26. Künlaku
päwal 1845.

Wladimir Aleksandrowits, f. 10. Aprili 1847.

Aleksei Aleksandrowits, f. 2. Märri: fu p. 1850

- 2) Konstantin Nikolajewits, f. 9. Septbr. 1827
ja temma Proua: Aleksandra Josepowna,
Saksen-Altenburgi Printsess; sünd. 1830 Jani-
fu 26. päw.

Nende lapsed:

Nikolai Konstantinowits, f. 2. Künla: fu p.
1850

- 3) Nikolai Nikolajewits, sünd. 27. Julil 1831.

4) Mihhail Nikolajewits, s. 13. Oktbr. 1832.
Suurwürsti printseßid:

5) Maria Nikolajewna, sünd. 6. Aug. 1819,
laulatati 2. Julil 1839 Leugtenbergi Printsi,
Maksimiliani prouaks

Nende lapsed:

Maria Maksimilianowna, sünd. 4. Oktobri-
ku päwal 1841.

Nikolai Maksimilianowits, sünd. 23. Juli-
ku päwal 1843.

Eugenia Maksimilianowna, s. 20. Mrtf. 1845.

Eugen Maksimilianowits, s. 27. Jan. 1847.

Sergei Maksimilianowits, s. 8. Tetssem. 1849.

6) Olga Nikolajewna, sünd. 30. Aug. 1822,
laulatati Karl Wridrik Aleksandriga, Wür-
tenbergi Kronprintsiga.

Helena Pawlowna, sünd. 28. Tetssem. 1806 —
43 aastat.

Temma laps: Suurwürsti printsess

Katarina Mihhailowna, s. 16. Aug. 1827.

Reisri Herra deb.

Maria Pawlowna, sünd. 4. Webruaril 1786,
laulatati 3. Aug. 1804 Weimari Ma Wallit-
seja Karl Wridriki prouaks.

Anna Pawlowna, sünd. 7. Jan. 1795, laula-
tati 21. Webr. 1816 Hollandi Ma Kuninga
Willemi II prouaks.

Te ä d a a n d m i n n e,
mil ramato-postid tullemad ja lähwad.

Ria ja Peterpurri liina postid tulles-
wad neljaspääd ja pühhapääd. Ramatud,
mis Peterpurri ja Tartu postiga ärrasadetakse,
woetakse kesknäddal ja laupääd kello 12nest
sadi enne lounat wasto; ramatud, mis Ria
postiga ärrasadetakse, woetakse teisipääd ja
rede enne lounat kello 12nest kello 2ni p. l. wasto.

Haapsalo post tulles 1sest Maiku päwast 1
Mihhliku päwast sadi kaks kord näddalas, kes-
knäddal ja laupääd, agga mu aial kesknäddal.
Ramatud senna liina woetakse sui aial neljas-
pääd ja pühhapääd, agga talwe aial pühha-
pääd kello 3nest sadi p. l. wasto.

Ramatud rahhaga ja pakkid igga kotta
Wenne rigi sees, woetakse teisipääd ja rede
enne lounat kello 9sast kello 12ni wasto.

Ramatute eest, mis keige Wenne ma
rigi kubbermanqudesse, nenda kui ka Eesti-
ma kubbermanqudesse, läkitakse, maksseta igga
lodi eest 10 kopeikat hõbbedat. — Pakkide
eest jääb wanna hind.

**Teadaandmine, mil, ja kus lada-
piddamist on.**

1. Eesti- ja Rubbermangus.

Tallinnas: 1) Suur saksa laat 20ma Junist, ku otsani. 2) Mihkli-ku 26, 27. ja 28ma päwal petakse weiste ja hobbose lata.

Rakwerres: 1) Nääri-ku 27mal ja 28mal p. 2) Jani-ku 16. ja 17mal p. 3) Mihkli päwal.

Vaides: 1) Kuuula-ku 3mal päwal. 2) Jani-ku 25mal päwal. 3) Mihkli-ku 10mal ja 11mal päwal. 4) Talwe-ku 8mal ja 9mal päwal liina mümisse laat.

Haapsalus: 1) Nääri-ku 10mal ja 11mal päwal. 2) Mihkli-ku 14mal ja 15mal p.

Valdiskis: 1) Kuuula-ku 2sel ja 3mal päwal. 2) Mihkli-ku 21mal ja 22mal päwal.

Lihholas: 1) Esmaspäwal enne Wasila päwa. 2) Mihkli-ku 24mal päwal

Raplas: 1) esimesel redel pärrast Mihklit. 2) kolmandamal redel pärrast Nääri päwa.

Reblaste mõisas 1) Mihkli-ku 29mal ja 30mal päwal, ja weel Roja-ku 1sel päwal.

2) Eiuuamümisel ja hobbose laat, Nääri-ku 23mal ja 24mal päwal.

**Märjama kiriko jures, kolmandamal Kris-
tusse tullemise pühhal.**

Ortikal: Nääri-ku 7mal ja 8mal päwal.

Jõehtmes: nädal pärrast Mihkli päwa.

Jõhwis: Mihkli-ku 24mal p. ja weel 2 päwa.

Keila kiriko jures Mihkli päwal ja weel 2 päwa.

Kollowerres: Nääri-ku 17mal ja 18mal p., ja Wina-ku 4mal ja 5mal päwal.

**Rubbermango lohto kässo järrele ei pea ennam
lubba ollema, ei laupäwal egga pühha-
päwal lata piddada, waid pääw pärrast
pühhapäwa.**

2. Lihwlandi- ja Rubbermangus.

Tarto liinas: 1) Suur saksa laat, hakkab
pääw pärrast 3 Kunninga päwa, petakse
kolm nädalat. 2) Peetri-laat, 29mal
Junil. 3) 8mal Mihkli-ku p. 4) Mihkli-
laat 29mal Mihkli-ku päwal.

Perno liinas: 1) 20mal Heina-ku p. hakkab
saksa laat; petakse 3 nädalat. 2) Weiste ja
hobbose laat esmaspäwal ja teisipäwal eune

Mihkli p. Kolmas laat petakse esmaspä-
wal ja teisipäwal pärrast 3. Kr. tull. V.
Willandi liinas: 1) Saksa laat 2set Kün-
la-ku p. 2) Jani-päwa laat. 3) Mihkli-
laat 24mal Mihkli-ku päwal

Kurresare liinas: 1) 6mal Künla-kuul hak-
kab suur saksa laat; petakse kümme päwa.
2) 1set Wina-ku päwal ja weel 3 päwa.

Werro liinas: 1) Jani päwal. 2) 24mal
Mihkli-ku p. 3) 22mal Künla-ku p. suur
saksa laat 8 päwa. 4) 10mal Talwe-ku p.

Walga liinas: 1) Saksa laat, hakkab
2set Künla-ku p., petakse 8 p. 2) Jani
päwa laat. 3) Mihkli-laat 24mal Mih-
kli-ku päwal. 4) Mardi-päwa laat.

Wastseliinas Mihkli päwal.

Abja mõisas, Mihkli-ku 2set ja 3mal päwal.

Antso mõisas, Mihkli-ku 14mal päwal.

Audro mõisas, 17mal ja 18mal Mihkli-ku p.

Helme mõisas, 15mal Leikuse-ku päwal.

Käo mõisas, 10mal Porri-ku päwal.

Kantso mõisas, 30mal Rukki-ku päwal.

Kastna mõisas, 15mal Mihkli-ku päwal.

Kilingi mõis., 1set, 2set ja 3mal Mihkli-ku p.
Kirrepeäl 17mal Mihkli-ku päwal.

Koorte mõisas, 15mal Mihkli-ku päwal.

Wastemõisas, Oktobri-ku 2set ja 3mal päwal.

Kosse mõisas, 24mal Rukki-ku päwal.

Eustiverre mõisas, 15mal Porri-ku päwal.

Mõnniste mõisas, 10mal Mihkli-ku päwal.

Moisekaste mõis., 10mal Leikuse-ku päwal.

Mustwees, Mardi päwal.

Oldre mõis., 10mal ja 11mal Mihkli-ku p.

Põltsamaal, 17mal Mihkli-ku päwal.

Põrawerre mõis., 13mal Mihkli-ku päwal.

Räppinas, 4mal ja 5mal Mihkli-ku päwal.

Rõssi mõis., 24mal Leikuse-ku päwal.

Rõuge mõis., 8mal Mihkli-ku päwal.

Senno mõisas, 21mal Mihkli-ku päwal.

Tarwaste mõisas, Peetri päwal.

Weski mõisas, 15mal Porri-ku päwal.

Tuggemisse.

I.

Uhhel küllamehhel olli üks weike terrane poeg, kes ei olnud wannem kui kahheksa aastat, et jo hakkas issa lambaid sure holega karjas hoidma. Olli omma karjaga ühhel päwat kaunis kaugel küllast ärra sanud siis kui raske mürristamine touis. Täew sai peagi ni musta pilwega kaetud, et pimme olli kui kess õ aial. Waike assi ümberringi; ei pu lehte ligus; ükski metsa ellajas ei annud suggugi heält; ei seäsed mängind ennam, ja igga hing nähti sedda tulawat rasket mürristamist hirmuga odata. Poisi lambad ollid ennast tungil kofko aianud, Pead sissepidi. Karja koor pistis ninna poisi kae alla. Lapse südda wärrises ka. Kui nüüd mustast pilwest tulline wälfolõmist sai, nenda et Ma wabbises, fissentas pois ja hüdis: „armas tadike,

armas eideke! et jookse omma wäese Hansule ja lammastele appi.“ Selle fissentamispeäle olli nenda nähha nago lambad ollid ka märko wõtnud sest, et pois ei jaksand ennam hoida egaa kahjo eest warjutada. Sedda nähhes sai hääbi poisi peäle temma kartlikko mele pärrast. Tulletas ennese mele neid sanno, mis olli tihti emma suust kuulnud, et wagaad innimesed ei ellades mitte üllemaast abbist ilma ei olle, waid et Jummal kasso peäle head inglid allati abbiks nende ümber on. Sest läks poisi südda jälle tuggewaks. Astus kindla melega lammaste wästo, torjus neid ja kaskis kōera temma ammetis olla. Kui lambad nüüd nago arro said sest, et norel karjatsel ei olnud ennam hirmo, siis jäid rahholiste seisda ja ei fippund ennam laiale jooksa, ka siis mitte kui wälfolõminne üht puud otse nende kōrwas puruks aias. Peagi mürristamine olli ülleläinud ja üks wägga illus wikkeraar rõmustas poisi süd-

dant. Zeine rõõm sai temmale sest, et isä ja emma, kes tedda ollid kaua aega ja suure walloga tagga otsind, nüüd wast temmaga kokko said. Kulasid poisi käest järrele, kas temmale ühtegi äppardust ei olnud juhtund, ja kui ollid teada sanud, et Jummalala arm tedda olli kaitstud, ja et poisi lotus Jummalala peäle jälle olli tuggewaks läinud, siis ütles isä: „Sinna olled ennast jo norelt kui holas lamba karjane ülesnäitnud; olled ennast omma ammetiga Jummalala wallitsusse alla annud; kes teab et sinust saab ehk senna pool truiks hinge karjatseks.“ — Ja kui pois täieks meheks olli sanud, siis isä sanna temma pärrast läks tõeks. Hästi õppetud ja suure kolis walmistud noor mees sai kirriko ammeti peäle ja olli omma kogodussele üsna truiks hinge karjatseks. Hädda ja ahvastusse päwal waatsid kogodusse liikmed püsti temma peäle, ja korjasid ennestele temma käest kindlat meelt ja lotust taewase Issa

peäle. Waatsid agga ka ühtlase temma tüddimatta truusse peäle, misga temma omma ammetit ülespidas, ja waatsid weel temma jummalakartlikko ellamisse wiisi peäle. Se teggi mitmele kogodusse hulgast sedda suurt hinge head, et nemmadgi ennestele korjasid au Jummalala ja inimeste jurest omma ammeti truusse ja ilmalaitmata ellamisse wiisi läbbi.

II.

Üks moisa wannem, kes rikkas mees, tuli omma wilja wäljalt ärra ja fallas koio pole. Seal wäljal olli keif nenda Jummalala käest õnnistud sanud, et ennamiste igga silm ja südda, mis sedda rohket Jummalala armo seal näggi, piddi rõmoning tännoga täidetud sama. Waene rikkas perremees üksnes ei tunnud sest rõmust egga tännust ei ühtegi ommas südames. Kurwanäolist ja nukra melega nähti ollwad: Pea langes rinna peäle.

Se andis metsast lābbi, ja seāl putus ūhhe
tānno laulo heāl selle nago raskeste koor-
matud mehhe kõrwasse. Kui liggi sanud,
tundis temma sedda innimest ärra, kelle
suust se rōmus tānno heāl olli taewa pole
tousnud. Olli ūks neist keiae waesemast
wabbarahwast seāl kullas, Tomas nimmi.
Tulli ni lahke ning rōõmsa nāoga herra
wasto, kui olleks keige surema armoga
praego Jummalast õnnistud sanud. „No
nūūd Tomas,“ hūdis moisa wannem,
„mis suur õn on sinnul juhtund?“ Jah,
aus herra, wastas mees. Nenda on min-
nule ei mitte tānna ūksnes, waid monned
head aastat enne jubba tõeste sündinud.—
Need sannad pannid herrat weel ennam
immetellema. Kūasīs sepārrast ueste mehhe
kāest, mis se siis piddi ollema? Tomale
olli sest kūsstitellemisest julgust sanud, et
nūūd hakkas laia jutto herraga aiama.
„Tõeste, aus herra, sest heast, misaa helde
Jummal mind õnnistanud, sünniks kōl

palso rāfida, kui tahhaksite agga minno
laiat lorrinat kannalikkult kuulda.“ Nāgi
peäle, ütles herra. Siis Tomas hakkas
nenda: „Nāte seāl al minno hurtisiko, mis
ehk weel ärratunnete, olgo kōl et se suur
illus pu, mis enne ukse ees, ei olle ennam
seält nāhha. Hurtisk isse seisab praego
alles terwelt, Jummal olgo tānnatud. Ag-
ga oh kui ūsna liggi olli se āppardus, mis
sedda meie peawarjo olleks ūhhejonega
tuhha hunnikuks muuinud! Wālkolōmin-
ne panni sedda puud ukse ees ūsna põlle-
ma, ja tuul aias seddemid puhhas metsa,
nago olleks sest ūllemist wallitsejast tulele
kāstud sanud, minno piskofest warra kahjo
eest hoida.— Nūūd hurtisk olli minno
melest kui ueste minnule finkitud, ja sedda
armo hoidiat tānnasin omma armsa om-
madega süddamelikkult. Kui nūūd, pär-
rast sedda rasket mūrristamist, ūks mõnnus
rohke soe wihmoke sündis, mis ūhhe pitka
poutse aia jārrele keik wilja taimed jahhu-

tas, ja meie kibbedad murret leifusse parrast järsko lõppetast, siis langtime, naese ja lastega, teistkorda selle armo saatja ette põlveli mahha, ja nutsime tänno parrast rõmo pissarad, nenda kui taewase Issa pilwedest ka rõmo pissarad ollid meie peäle mahha langenud. — Teine päaw, mis selle järrele sai, ahwardas mind jälle teise sure kahjoga, mis agga selsammal wiisil hea pole pöris. Olli ennesele rubla ja monned koppikat hõbbedat korjanud. Meist tahtsin ennesele uut kühbarat murretseda, sest et wanna ei seisand enam wihma wasto. Selle nouga läksin linna. Pole tee peäl wotsin leiba ja hakkasin siis jälle priiskeste teed kaima. Linna kühbarseppa jurest walitsesin ennesele kühbarat, mis selle hinna wäärt, kui mul rahha kää. Agga kas sate kü, aus herra, minno hirno diete ärra-
arwata, kui tundsin, et se pissoke nahk kot, kus sees rahha hoidsin, ei olnud enam kallitsus. Seisin kü aega wärristust täis

kui sammas. Mis muud parrast sedda, kui wanna kühbaraga leppita ja jälle koiu pole kallada. Oh mis raske ja kurb olli südda essiotsa. Nattuke awal katsusin meelt jälle finnitada ning trööstimisse mõttele rumi anda ommas süddames. Tulletasin mele, et helde Jummal minno hartsiko nüüd hiljaste olli terwelt minnule taggasi finkinud; et olli sel korral keif minno ommad armoliikkult hoidnud, nenda et wätkoldomisse läbbi ei ükski neid sedda hirmust põlletamisse surma ei olnud katsunud. Ja kui olleksin selle minnule nüüd juhtund sure rahha kahjo parrast nurrismissele rumi annud, siis pidin issiennese kääst küssima: kellel muud kui endil üksnes sest süüd? Eks minno omma holetusse läbbi se rahha kot laiale sanud? Siis peab sedda kahjo kü waiksel wiisil kanna-tama. Se läbbi läks südda nattuke awal rahholisseks. — Kui sain sellesamma koha peäle taggasi, kus olin minnes leiba wõt-

nud, oh aulik herra, kuidas teie ial arro
 saaksite sest rõmust, mis tundsin siis, kui
 omma kaddund naht kotta, ni tãis kui olli
 olnud, seãlt jãlle leidsin. Selle arwamatta
 rõmo ja õnne pãrrast, mis nõud tundsin,
 nãhti se rahhatot kahhemõrra ni raske,
 kui enne olli olnud, ja sure õiskamisega
 küssendasin: Oh Jummal, Jummal! kuis
 ial ollen sinno helde armo wããrt! Sago
 sind tuhhat ja tuhhat ja tuhhat korda tãn-
 natud! — Rahha pãrrast ei sünni kũl
 mitte õlle wãgga suurt rõmo tunda, nenda
 kui firriko õppetaja weel hiljaste omma
 jutlusse sees meid maenitses; agga efs meie
 ei olle ikka nõdrad lomad, ja sefs pean
 kũl tunnistama, et need kallid jutlusse san-
 nad sel korral ei tulnud ei polegi minno
 mele, waid et ei olnud muud mõttid
 minno siidames, kui ikka ueste Jumma-
 lat tãnnada se leitud rahha eest. — „Siis
 kallasið wissiste kõhhe tee peãl taggasi,“
 ütles moisa herra, „et saaksið omma uut

kũbbarat kãtte! — Ei, aus herra; haf-
 katusses noudsin kũl ka seddasamma;
 agga pãrrast sain selle mõtte peãle, et sed-
 da ei olnud ehk mitte nenda Jummal
 tahtmist mõda; waid sest et olin sedda
 rahha korral kaddund, piddi ehk minnule
 tãhheks sama, sedda rahha õhhe tarwi-
 lissema asja pãrrast hoida. Efs wanna
 kũbbarat sünniks weel suggogi naese lãb-
 bi parrandada. Misuggused mõtted jãid
 minno seltsimehheks senni kui kõiõ sain.
 Seãl wõttis teine suur rõõm mind wãsto,
 olgo ka, et ei keddagi minno ommadest
 ei tulnud, sedda uut rõmo minnule kũl-
 tamatta. Tubba olli õsna tũhhi kui
 sisse astusin. Keif, naene ja lapsed, su-
 remad ja pissamad, ka se keige wãtim,
 kes alles eñma sũlles, puhhas ollid reie-
 alluses se ainsa lehma õmber korjatud,
 mis ennamiste meid toidab, ja mis kolmest
 nõddalast sadik ni haige olli olnud, et iggal
 hommikul kartsime, tedda surnuks ette

leidma. Essimest forda párrast haigust seisis temma núud wast seál jálle pústi lúlewel. Kui liggimale sain, játsid minno ommad mind terretamatta serómo párrast, et lehm wóttis nende fáest peo táis rohho ja leiba rasofest wasto. Lehm isse, kui mind nággi, ammutas nago mind tánnades selle hea arsti rohho eest, mis óhto enne temma jomaaiaga ollin seeganend. Otsefui olleks essimest forda núud wast meile sanud, nenda olli keikidel rõóm tedda waatmas ja fátsdes, armatsemas ja fillitamas. Párrast kui rõóm olli waifsemafs sanud, siis wast forjasid ennast minno úmber ja terretasid mind sel óppind lahkel wísil. Láksime tuppa taggasi, tánnasime Zummalat súddamelikkult se ue armo finki eest, mis olli meile saatnud, ja tánnades istusime laua jures mahha, kus naene olli meile head pakso tango leent walmistanud, mis siis jubba meile maggus olli, olgo ful et pima ei olnud weel mitte hulgas,

mis agga lootšime peagi jálle maitsta sada. — Ja nenda sai núud se mitmesuguse hea párrast, mis ollime núud hiljaste fáite sanud, minno ust ja lotus selle Isanda peále ueste finnitud, kes lindudele taewa al nende toito murretseb, ja lillikesi wálja peál ehhitab, ja kes siis mindgi ei láhhá tóeste mitte unnustama, waid furja páwa járrele jálle head páwa lasseb tulla." — Ja kas sinno findel lotus ei olle sind mitte wahhel petnud? kússis moisa wannem. „Ei aus herra; kui ka aioti nattuke kaueminne Zummala abbi peále piddin ootma, ikka sain tagga járrele tunda, et Zummal ei játta mitte mahha neid, kes pitki silmi tedda ootwad, ja kes truis- te árratewad, mis nende fohhus ja Zummala kutsminne on." — Nende sannade jures óhkas se rikkas herra súgaawast ja raskest súddamesest, ja kui Tomas olli lahke melega temmale head óód sowind, tousis selle rikka mehhe hinge seest se iggat-

feminne, et woifs selle waese agga uff
likko innimesse assemele sada.

Agga kas kûl neid, kes maddalas põl-
wes ellawad, peaks palju ollema, kes mõis-
taksid, tannalikko melega keik sedda mitme-
suggust head truiste järrele arvata ja üles-
otsida, mis helde Jummal tõeste iggaühhe
jauks on kätte moistnud? ja kas olleks
neidgi palju, kes lähhaks se eest selle armo
jaggajale ni rõõmsa süddamega au ja kitust
pakkuma, kui seäl üllemal seist waesest
wabbatmehhest kuulsime? Oh et sesamma
jummalartlik luggu igga maddala kattusse
alt saaks leitud! Kui wägga aitaks ni
suggune meel, keik ilmasüta ello rõõm
üllemaks tõsta, ja keik ello raskust fergit-
tada!

III.

Üks lahke maenitsusse sanna neile, kes
sures wannodusses meie hulgas alles kõn-
divad.

Ei ükski ei sa ommast wäest üksnes
ennast se eest täieste hoida, et ei lähhaks
ommas wiimses ello otsas moistusse ja
arvo polest wätimaks ja nõdraks kui lap-
sofenne. Se waene luggu juhtub kûl,
Jummal parrago, mitmele, olgo ommas
ellus targad ehk rummalad, sure suggo
ehk maddala põlwe rahwas, jummalakart-
likkud ehk jummalakartmata olnud, nenda
et keik peawad ühte wiisi palluma sedda
mõda kui funninaas. Tawet pallus om-
mas Laulo, ramatus (71, 9.) „Ärra
heida mind ärra wannal eal; ärra jätta
mind mahha kui mo rammo lõppeb!“ Ag-
ga ni palju on ommeti iggal ühhel nähha
ja kuulda olnud, et jummalakartmata
hinged, kui nemmad sures wannodusses
on, teistele hopis ennam waewuks ja tüto
lähwad, kui waggad ja jummalakartlikkud
hinged, ja et jummalakartus, mis feiges
asjus kasso sadab, ka ennast tõeks näitab
wannodusse nõdrusse sees, nago kûnal,

mis pimmedus ses paistab ja selget s teeb neid ello päiwi, mis pärrast muido kül böldakse, et need ei olle mitte mele pärrast. Jah, armsad wannakesed, monned teie hulgast lähwad ommas wiimses ello otsas üsna petsikaks ja weidraks, nenda et üsna raske assi on, ehk et ei sünni foggoniste mitte, keik teie mele pärrast tehha. Zete ennestele weel üllepaljo ilmalikko ning kodduse asjaga teggemist, sest et arwate, nago peate tännini weel perres keige asja eest hooft kandma, ja seäl keik selsammal wiisil toimetama, nenda kui ommas nores põlmes ollete pruukinud. Kardate et lapsed keik pöratsel wiisil hakkawad, siis kui katsuwad monned asjad teist modi ärratehha, kui teie ommal aial teinud. Seisate selle wallemõtlemisse peäl, nago maailm olleks iggapiddi pahhemaks läinud, kui wannaste olli olnud, ja et pärrast teid keik piddi hukka minnema. Sepärrast tahhate igga poolt kässo andjad olla, ja laidate

keik mis lapsed tewad, nenda et se kül raske assi on, teiega läbbi aiada. Zete ennestele weel tülli mitme ilmalikko murre pärrast, mis piddite õigust möda selja tahha jätma. Se mis ollete ommas pitkemas ello aeges katsunud, annab teile kül õigust, mitmel wiisil lastele kassolist nou anda, ja nore rahwaga olleks tihti kül seggane luggu siis kui moistlikkud wannakesed ei saaks neile mitte abbiks olla targa nou polest. Andke siis ikka omma nou neile ülles, agga sest olgo kül, ja ärge nurrisege egga urrisege mitte siis kui ommeti teist wiisi lähhab kui arwasite. Selle assemel palluge sedda tihtiminne Jummalat, et temma arm langeks teie laste ja laste laste peäle. — Üht asja on teile keige ennamiste tarwis, ja se on, et saaksite pühha Apostliga bölda: „Minna ollen head woitlemist woitelnud, ma ollen omma ello s korra lõppetanud: ma ollen usko kinnipiddanud.“ Et saaksite selsam-

ma jummalafartlikko tunnistusse peäle,
oh se olgo nüüd weel teie surem murre!
Ons Jēsand teile ihho ja hinge rammud
weel teie ello otsani heldeste jātkanud, siis
olgo se teie joud tarwilissēs pūdmisēs
teggew. Sest senni kui ello pāāw alles
on, peate Jummalā pārralissed teud ārra-
teggema: ō tulleb, mil ūfski ei sa midda-
gi tehha. Alga teie silmad sago ennam
teise ello pole pōōrdud, kui sellesinnatse ello
pole, ennam selle tulleswa aēseme pole, mis
peame otšima, ja mis teil ni liggi on.
Se kūnal, mis teie wimist teed peab wal-
gustama, se tulgo teile taewast mahha,
neist rigidest, kus se iggawene ello wallitseb.
Ārratage agga ūhtepuhko omma hinge,
et saaksite enne kui lōppe kord kätte jouab,
jubba siin Ma peāl se iggawesē ello rōmo
suggu ommeti maitsda. Sel wišil saab
teie seestpiddine innimenne iggapāāw uen-
datud, olgo ka et se wāljaspiddine inni-
menne ikka ennam abbraks lāhhāb. Menda

sate siis rahhoga siit lahkuda, ja teie ello
te saab neile, kedda ennestē jārrele jāttate,
truiks juhatajaks paistada taewa wār-
watte pole.

IV.

Ūks moisa wannem wallitēs ni lahkestē
ja targaste omma walla rahwast, et arm
ja hirm parrajaste ja ōigust mōda temma
wallitēsse nou olli, olgo ka et arm ikka
hirmust ūlle lāks. Kulas truiste se jārrele,
kas walla ūllewaatjad piddid ōiged ja
hoōlsad mehhed ollema. Alga segi pā-
rast wōttis herra isse igga ūhhe kāest tem-
ma pallumist ja temma hādā kēbamist
kuulda. Suur kārriin tousis siis kui herra
teāda sai, et hopman ehk kubjas olli
ommast peast ūht ehk teist tagaasi saat-
nud, kes olli iggatsend, herraga kōkko sada.
Wāgga suurt luggu piddas moisa wan-
nem sest, et rahwast aegsaste Jummalā
pūhha sanna polest walgustati ja mu tar-
wilisse asja seēs ōppetati. Sepārrast

aitas temma omma fulluga ja walla ab-
biga, et nisuggune laste fool saaks seätud'
kus waesed lapsed ehk ka need nored hin-
ged saaksid korjatud, kelle wannemad neid
ollid koddusest õppetamisest mahha jätnud.
Kui leiti et wannemattel seäl jures sü olli,
siis nemmad piddid sedda rohke minne koli
fullutamist kändma. Herra ei kuland mitte
üksnes truiste järrele, kuidas perre des wal-
litusse luggu olli, waid tedda nähti issi
tihti iggas perres, nenda et ei ükski ei
saand ilmas julge olla sest, et herra ei
astuks järsko perre uksest sisse. Seeb se
ollid, et iggamees piddi ennast allati hoidma
holetusse, raiskamisse ja keigesugguse mu-
kõrwerusse eest. Wald läks se läbbi
nähtawal wiisil tuggewamaks wäljaspidi-
se põlwe polest ja ausamaks seestpidist
luggu möda. — Herra õppetaks agga ka
ommad lapsed, et pidid igga küllamehhe
wasto lahked ollema, ja iggaüht auusta-
ma, kes auustusse wäart olli. Omma

tütred jures olli temma sest polest heaste
korda sanud. Woiaft agga, kes wastane
ja surelisse melega maddala põlwe rahwa
wasto olli, issa ei sanud mitte täieste jäggo.
Sedda nähti ühhel päwal isseärranis. —
Üks au wäart perremees, kellest herra suurt
luggu piddas, astus moisa tuppä, kus
herra kaks last ollid. Pallis herraga kokko
sada. Preilen terretas tedda lahkest, ja
läks siis issa jure, sedda temmale teada
anda, agga ütles enne wanna mehhele, et
piddi ni kaua mahha istuma. Noor herra
astus siis tallopoia ette ja ütles: „oh mees,
kui pahhaste sa haised; kassid wälja!“
Teine allandlik hing olli jubba walmis,
toast wälja minna, kui herra sisse astus.
„Et terre, wanna söbber, mis hädda on
sulle juhtund, et ni kurwanäolinne olled
nähha!“ — Muud hädda mitte, ütles
tallopoeg, kui et praego kulen, et pahha
haisoga teie illus tubba rojastan. „Eks ei
olle jälle minno übe ja ülleannetuma poisi

fanna, " ütles herra. „Ustu kohhe selle ausa mehhe ette, ja pallu temma kääst ärdaste andeks." Kui se wäga ise tehtud, küsis herra, mis asja pärrast mees olli tulnud? Tahsin agga, wastas tallopoeg, neid kalla teile tua, mis püüdsin praego teie õnne peäle.

Kui lounal sõmaaias kalla roa kord sai, käästis herra omma poega laualt ärraminna, ja ütles temmale: need kallad haisewad wissiste pahhaste sinno melest.

Se agga, mis Kalendri luggeiad sest lühhiekssest iuttustamisest saaksid ennestele tähele panna, se on, et ausad tallopoiad ka sest polest ennestele mõnnusat järke walmistawad, et ennamiste auustud sa wad omma ülle matte kääst, ja sedda sünnib siis ka Jummal armu tassumiseks arwata.

Reisri kroni : pannemisse päwal.

Wifil: Rõmusta mo hing ning jätta x.

Ehk: Tulle risti innimenne x.

Wõtkem tänna õnne nouda
 Süddamest sell' rigile.
 Deine teisel' wasto jouda
 Rõõmsalt kita keigile,
 Mis meil Jummal teinud head,
 Et ta meie rigi = Peat
 Kroniga on ehitanud
 Rahwa kaitsejaks on üllendanud.

Tehkem ühhemelikult
 Ueks omma tootust:
 Ellada keik sõbralikkust,
 Piddada keik armastust,

Karta ikka Jummalat,
 Luustada Runningast;
 Mis on kōhhus temmal anda,
 Sannakuulmist meles kanda.

Siis saab rahho kaunist õitsma,
 Meile toma õnnis:ust,
 Keigist paigust ärrakaitsema
 Waeno, tulli, willetsust.
 Siis saab Keisri issa = hool
 Kindlast jama meie pool,
 Temma ennast rõmustama
 Meie Issaks tunnistama.

Lass' meid, helde Issand taewas
 Ikka rahho piddada,
 Onnes ning ka ello = waewas —
 Sinno armus ellada,
 Tallitseda wiha = meest,
 Keelda kurja laitsja keelt,
 Keigest jouust õigust hoida.
 Ommal maal end ausast toita.

Kaia meie rigi seisust,
 Õnnista keik issa = maad,
 Kääna temmast ärra waesust,
 Walla mahha rohket head,
 Õnnista keik õppetust,
 Jesu waimo = maenitsust,
 Lass' ta sanna wägge wõtta
 Ning meid sinno rahwaks tehha.

Anna meie Keisril' nähha
 Ello = õnne rohkeste.
 Lasse tedda ikka tehha —
 Õigust, head heldeste,
 Kääna waeno süddamest,
 Keelda riis'mist, sõddimist,
 Ja, kus tarwis näita woimust,
 Nuhheldada rahwa kurjust.

Ning kui sinna wõttad nouda
 Tedda Ma peält taewasse;
 Lasse tedda õnsast jouda
 Sinno jure rõõmsaste,

Lasse rahwa tanno = heält
 Temma järrel miinna teält,
 So ees kita temma heldust,
 Ja kus ta siin teinud õigust.

Ollewesti kirrifo errila = mânia,
 Johann August Hagen.

annab teada, et temma jures on allamal
 nimmetud, Ma = kele peäl trükkitud No-
 di = Diamatud sada:

Deljahealelissed Paulo = Wisi =
Namatud: Lätti = kele, Talliinna ning
 Tartu Ma = kele ja Saksa = kele pea-
 liskirjade ning registritega, ka **ühhe**
heale Wisi = Namatud: Lätti = rah-
 wa ue Paulo = Namato ning Tartu ja
 Talliina Ma = kele Paulo = Namato kõrwa.

Ühhihikessed Errilate = Gesmän-
gi: ja **ülleminneki = tükkid,** ühhest
 toonardist (healemõnnust) teise, selletus-
 tega.

Tallinna Ma = rahvale üks **Käsi** :
Recht, notisid ja muid notide märka
õppida; nisammoti ka üks **Nodi** : **Recht**,
mis Harmonika peale saab finnitud,
et selgeste näitab kust kohalt nodi järrel
õige hea vormega tulles ülesvõtta.
